

Lidé šetří, obchody vážnou

V lednu Češi šetřili zejména na potravinách, kultuře či sportu • Naopak tržby za oděvy a obuv rostly

LENKA D. JANČAROVÁ

PRAHA Už devátý měsíc v řadě klesají tržby tuzemským obchodníkům. Podle Českého statistického úřadu (ČSÚ) lidé šetří zejména na jídle. Tržby za potraviny klesly ve specializovaných prodejnách meziročně o 8,8 procenta, v nespécializovaných prodejnách s převahou potravin činí pokles rovných osm procent.

„Kvůli vysokým cenám lidé omezují nakupování, což způsobuje pokles tržeb drtivé většiny obchodníků,“ komentuje data Štěpán Křeček, šéfkonom společnosti BHS a poradce premiéra. „Do problémů se mohou dostávat menší obchody, kterým rostou výdaje na provoz, ale chybějí jim příjmy od zákazníků. Celkově lze říct, že lidé začali více šetřit. Při nákupu se orientují na akční nabídky a častěji nakupují to nejlevnější z daného sortimentu,“ dodal.

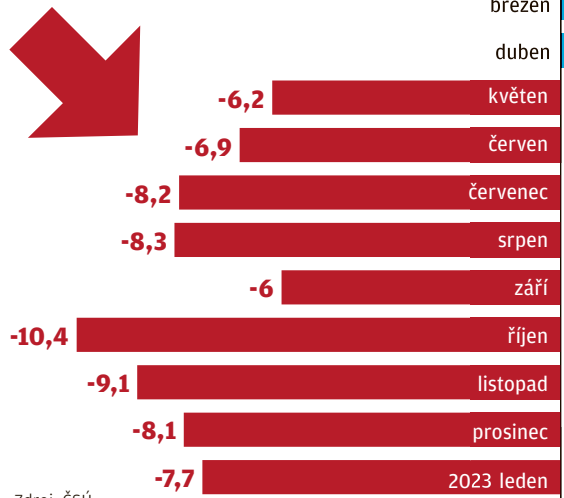
Nákupy ve slevách rostou

Podle ředitelky Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR Evy Svobodové vznikla před pandemií celá řada obchodů, které se zaměřovaly třeba na zdravou výživu nebo řemeslnou výrobu pečiva. „Chleba v takové prodejně stojí i sto korun. V regionech za současné situace nemají šanci. Lidé kupují pouze nezbytné a požadavky na kvalitu se snižují úměrně ceně,“ popsala Svobodová pro LN.

Právě potraviny jsou přítom jedním z největších tahounů tuzem-

Obchodníkům se nedaří

Vývoj maloobchodních tržeb, meziroční změna v procentech

Zdroj: ČSÚ

ského růstu spotřebitelských cen. Ten sice v únoru zpomalil ze 17,5 na 16,7 procenta, přesto je Česko stále v první desítku zemí EU s nejvyšší inflací. V únoru například vzrostly ceny rýže meziročně o 31,9 procenta, mouky o 36,1 procenta, vepřového masa o 31,1 procenta a litru polotučného trvanlivého mléka o 39,5 procenta.

Také z toho důvodu roste podle supermarketů poptávka po potravinách těsně před expirací. Se slevou ve výši desítek procent už takové jídlo nabízí všechny tuzemské řetězce a většina v reakci na aktuální situaci rozšiřuje nabídku o další potraviny. Prodávají je

v samostatných regálech nebo v bedýnkách umístěných na zvláštních stojanech.

„Zájem o slevy roste velmi intenzivně. Ještě před rokem se ve slevách prodávalo zhruba 50 procent potravin, dnes je to už téměř 60 procent. A navíc roste podíl privátních značek v nabídce, neboť jsou cenově výhodnější a stále kvalitní,“ řekl LN prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR Tomáš Prouza. A druhým trendem je mnohem pečlivější sledování slevových akcí a mnohem častější obcházení různých obchodů právě podle toho, kde jaká akce právě probíhá.

V lednu ale klesly také tržby za nepotravinářské zboží o 9,5 procenta. Lidé podle analytiků šetří na kultuře, sportu i elektronice.

Podle hlavního ekonoma Banky Creditas Petra Dufka stále ovlivňuje kupní sílu v Česku vysoká inflace. „Dokud se konečně neobrátí trend a reálná finanční situace domácností se nezlepší, nelze očekávat, že by tržby v maloobchodu mohly růst. Inflace zatím zůstává brzdou životní úrovně obyvatel i celé ekonomiky,“ konstatoval Dufek.

Déle než rok v kuse klesaly tržby také internetových obchodů, což lze podle Křečka kromě horší

situaci rodinných rozpočtů přisoudit konci pandemie koronaviru. Část zákazníků se totiž vrátila z online světa do kamenných obchodů. To se projevilo hlavně u oděvů a obuvi, kde došlo hlavně díky novoročním slevám k meziročnímu růstu tržeb takřka o šest procent.

Také za pohonné hmoty utržili obchodníci oproti loňskému lednu o 1,7 procenta více.

Tržby jen tak nevzrostou

Podle Radomíra Jáče, šéfkonom Generali Investments CEE, bude mít vliv na maloobchodní tržby vysoká inflace a pokles reálných mezd nejméně v letošním prvním čtvrtletí. „Tyto nepříznivé tlaky se mohou dále protáhnout i do jarních měsíců,“ soudí Jáč.

Hlavní ekonom České bankovní asociace Jakub Seidler se zároveň domnívá, že přestože byla lednová čísla oproti konci loňského roku nepatrně příznivější, domácnosti budou kvůli vysoké inflaci i nadále omezovat spotřebu.

„Za celý letošní rok tak maloobchodní tržby dále patrně poklesnou, a to o kolem 1,5 procenta,“ dodal Seidler.

V meziměsíčním srovnání tržby celkově rostly. U prodeje pohonných hmot stouply o 2,5 procenta. Tržby za potraviny se také zvedly, a to o 1,7 procenta. Růst zaznamenal i prodej a opravy motorových vozidel, meziměsíčně o rovné jedno procento. Naopak tržby za nepotravinářské zboží byly nižší o 1,1 procenta.

Úvěrů je málo, ale stavební spoření roste

PRAHA Stavební spořitelny za první dva měsíce roku poskytly úvěry za 4,4 miliardy korun. Meziročně se objem úvěrů snížil o 72 procent. Vzrostl naopak zájem o nové smlouvy o stavební spoření, které uzavřelo na 95 tisíc klientů, o osm procent více než v předchozím roce. Cílová částka nových smluv vzrostla o 47 procent na 53,8 miliardy korun. Vyplyvá to z údajů všech pěti tuzemských spořitelen.

Kromě objemu nových úvěrů se snížil i jejich počet. Stavební spořitelny jich za leden a únor poskytly 6258, meziročně o 36,7 procenta méně.

Za loňský rok poskytly stavební spořitelny úvěry za 56,7 miliardy korun, což představovalo 50procentní pokles proti hodnotám rekordního roku 2021 a návrat k dlouhodobému průměru před rokem 2020. Asociace českých stavebních spořitelen (ACSS) včera uvedla, že meziroční pokles objemu úvěrů byl sice větší, než zkraye roku očekávala, upozornila ale na to, že objem hypotečních úvěrů klesl loni dokonce o 80 procent.

Pro letošek očekává ACSS zvýšení objemu poskytnutých úvěrů o deset procent. Pro vývoj počtu nových smluv o stavebním spoření podle ní bude důležité, jak vláda přistoupí k návrhu Národní ekonomické rady vlády (NERV) na omezení či zrušení státní podpory stavebního spoření. Mělo by to být jedno z opatření pro konsolidaci veřejných financí, které jsou v hlubokém strukturálním schodku. ětk

inzerce

JARŇÁKY V TOPU
HORY TOBOGÁNŮ

SVĚT VODNÍCH ZÁŽITKŮ

AQUALAND MORAVIA